

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Thema 1 – Een nieuwe werkplek!	5
Les 1 – De rondleiding	6
Les 2 – Het rooster	14
Les 3 – Een rondje langs de groepen	21
Les 4 – Prioriteiten stellen	28
Thema 1 Woordenlijst	34
Thema 2 – Voeding & hygiëne	43
Les 1 – De boodschappen	45
Les 2 – Hygiëne en handen wassen	55
Les 3 – Feedback	63
Les 4 – Voeding	71
Les 5 – De afwas	78
Les 6 – Hoe ging het?	85
Thema 2 Woordenlijst	91
Thema 3 – Het lentefeest	97
Les 1 – De activiteiten	99
Les 2 – De uitnodiging	107
Les 3 – De taakverdeling	113
Les 4 – De picknick	123
Les 5 – De overdracht	133
Les 6 – De was	138
Thema 3 Woordenlijst	145
Thema 4 – Hoe functioneer ik?	151
Les 1 – De telefoon	153
Les 2 – De Eerste hulp	161
Les 3 – Het beleid	170
Les 4 – Gezond werken	178
Les 5 – Je houding op het werk	185
Les 6 – Het functioneringsgesprek	194
Thema 4 Woordenlijst	205

Inleiding

Voor u ligt het cursistenboek *Werken in de kinderopvang* uit de serie *Vaktaal voor anderstaligen*. Dit boek is ontwikkeld voor anderstaligen die toewerken naar een baan als groepshulp op een BSO of kinderdagverblijf.

Werken in de kinderopvang biedt zowel vaktaal als relevante werknemersvaardigheden. Het doel van dit boek is dat cursisten aan het einde van de cursus in staat zijn te beginnen met een opleiding in de kinderopvang op mbo-niveau 2. Daarom is de inhoud van dit boek toegespitst op het beroep van groepshulp. Het boek gaat ervanuit dat naast de vaktaallessen ook stage wordt gelopen. Het taalniveau van dit boek is A2+ van het Europees Referentiekader.

Werken in de kinderopvang kan in een cursus van 30 lessen van 3 uur worden doorgewerkt. Het boek bestaat uit 4 thema's. In ieder thema staat een ander personage centraal. Aan de hand van deze personages, die allemaal werkzaam zijn als groepshulp bij een andere kinderopvangorganisatie, komen allerlei relevante casussen aan bod. Elk thema is ingedeeld in meerdere lessen.

De e-learning bij dit boek is bedoeld om de woordenschat en de theorie te herhalen en in te slijpen. Ook de audiofragmenten kunnen via de e-learning worden gevonden. De docentenhandleiding geeft per les achtergrondinformatie en praktische aanwijzingen.

Dit boek is tot stand gekomen in samenwerking met MBO Utrecht, ROC Midden Nederland, Gemeente Utrecht, Werkgevers Service Punt Midden Utrecht, Leerwerkloket Utrecht, Brancheorganisatie Kinderopvang en Fantaziehuis.

Utrecht, augustus 2024

Thema 1 – Een nieuwe werkplek!

- Les 1** De rondleiding
 - Les 2** Het rooster
 - Les 3** Een rondje langs de groepen
 - Les 4** Prioriteiten stellen
- Woordenlijst**

Leerdoelen

1. Ik kan mezelf voorstellen.
2. Ik kan vertellen wat de taken van een groepshulp zijn.
3. Ik kan vertellen wanneer ik wel en niet initiatief moet nemen als groepshulp.
4. Ik kan vertellen wat ik moet doen als ik te laat of ziek ben.

1 Wat weet je al?

Stel jezelf kort voor aan je medecursist.

Wat vertel je wel?

Wat vertel je niet?

2 Kennismaken

Vandaag is het Yara's eerste dag bij Kinderopvang De Regenboog. Luister naar het eerste gesprek tussen Yara en haar **leidinggevende**, Isabelle.

3 Kennismaken

Lees de vragen.

Luister nog een keer naar Isabelle en Yara.

Geef antwoord op de vragen.

1. Wie is Isabelle?

2. Wat vertelt Yara over zichzelf?

3. Welke taken heeft Isabelle?

4 De rondleiding

Yara krijgt een rondleiding van Isabelle. Luister naar het gesprek. Zijn de zinnen waar of niet waar? Kruis aan.

	waar	niet waar
1. De flesjes liggen in de keuken.	☐	☐
2. Yara mag de kinderen altijd fruit geven.	☐	☐
3. Yara mag de kinderen zelf een flesje geven.	☐	☐
4. Yara mag altijd de afwas doen, zonder het te vragen.	☐	☐
5. Yara mag een huilend kind oppakken om te troosten.	☐	☐
6. De luiers liggen in de voorraadkast.	☐	☐

5 Woordenschat

de leidinggevende	_____
iemand wegwijs maken	_____
stage lopen	_____
overzien	_____
bij iemand terecht kunnen	_____
taken oppakken	_____
de rondleiding	_____
het koffiezetapparaat	_____
de waterkoker	_____
klaarmaken	_____
het flesje	_____
in principe	_____
de baby / de peuter / de dreumes	_____
het overzicht	_____
verantwoordelijk zijn	_____
overleggen / in goed overleg	_____
initiatief nemen	_____
de voorraadkast	_____
de luier	_____
de crème	_____

6 Initiatief nemen

Initiatief nemen betekent actie ondernemen zonder dat iemand zegt wat je moet doen. Als je initiatief neemt, wacht je niet af, maar bedenk je zelf een oplossing als je een probleem ziet. Je gaat zelf aan de slag wanneer je denkt dat dit nodig is en je **bent zelf verantwoordelijk**.

In de kinderopvang zijn er situaties waarin je wél initiatief moet nemen en waarin je géén initiatief moet nemen.

Groepshulptaken

Het is belangrijk dat je als groepshulp ziet wat er moet gebeuren en dat je dat zelf gaat doen. Je wacht dus niet tot een pedagogisch medewerker (pm'er) of je leidinggevende zegt wat je moet doen, maar je onderneemt zelf actie. Je doet zelf de was of de afwas, je vult de voorraad aan, etc.

Met kinderen

De kinderopvang en de pm'ers zijn verantwoordelijk voor de kinderen. Als groepshulp ben je niet verantwoordelijk voor de kinderen. Dat betekent dat je met kinderen geen initiatief mag nemen. **Overleg** altijd eerst met de pm'er voordat je een kindje verschoont, eten geeft of een flesje geeft. Doe dit niet uit eigen initiatief.

7 Initiatief nemen

Lees de situaties. Wat moet Yara doen?

Moet ze initiatief nemen of moet ze overleggen? Waarom?

Praat samen.

Situatie 1

Yara loopt naar binnen bij Groep Blauw. Er komt een kindje naar haar toe. Het kindje zegt dat hij heel erg honger heeft. Yara weet dat er brood in de keuken ligt.

Situatie 2

Yara loopt naar binnen bij Groep Rood. Ze loopt naar de **verschoonruimte**, waar een pm'er een luier aan het verschonen is. Ze ziet dat de luiers bijna op zijn.

Situatie 3

Yara loopt naar binnen bij Groep Geel. Ze ziet een baby in een box liggen. De baby huult hard, maar de pm'er is bezig met een fruithapje geven aan een andere baby.

Situatie 4

Yara loopt naar binnen bij Groep Groen. Het is er heel rustig, want de kinderen zijn buiten aan het spelen. Yara ziet dat de tafel heel vies is, omdat de kinderen net hebben gegeten. Er staat ook veel afwas. Er is geen pm'er binnen.

8 Ziekmelden

Isabelle wil graag meer weten over de nieuwe stagiaire Yara. Ze heeft nog een paar vragen. Luister naar het gesprek.

9 Ziekmelden

Luister nog een keer naar het gesprek. Beantwoord de vragen.

1. Welke werkervaring heeft Yara al?

2. Hoe moet Yara zeggen dat ze te laat komt?

3. Hoe laat mag Yara uiterlijk bellen als ze ziek is?

4. Waarom moet Yara zich zo vroeg mogelijk ziekmelden?

10 Ziekmelden en te laat komen

Ziekmelden

Iedereen is weleens ziek. Dat is vervelend, maar daar kun je niets aan doen. Als je een keer ziek bent is het belangrijk dat je je op tijd **ziekmeldt**. Ieder bedrijf heeft hier regels voor. Die kun je vinden in het personeelshandboek. Dat is een document waar alle regels van een bedrijf in staan.

Vaak moet je je voor een bepaalde tijd ziekmelden. Bijvoorbeeld voor 8 uur in de ochtend. Dat moet, omdat je leidinggevende dan nog een **vervanger** voor je kan zoeken. Een vervanger is iemand die jouw werk overneemt, terwijl jij niet kunt werken.

Je mag je niet zomaar ziekmelden. Jouw leidinggevende en collega's **rekenen op** jou. Jij bent belangrijk voor jouw werkplek. Als je er niet bent, is er een **tekort**. En dat is niet goed voor je collega's en voor de kinderen op de kinderopvang. Meld je dus alleen ziek als je echt ziek bent.

Te laat komen

Ook als je te laat komt, moet je dat op tijd tegen je leidinggevende zeggen. Nederlanders vinden het heel belangrijk om op tijd te zijn. Maar het kan natuurlijk gebeuren dat er iets gebeurt onderweg naar je werk, waardoor je te laat bent. Je krijgt bijvoorbeeld een lekke band, of je staat in de file.

Als je denkt dat je te laat komt, laat je dat meteen weten. Ook als je denkt dat je maar vijf minuten te laat bent. In het personeelshandboek staat bij wie en hoe je dat moet melden.

11 Woordenschat

de verschoonruimte	_____
de werkervaring	_____
ziekmelden	_____
de vervanger	_____
rekenen op	_____
het tekort	_____

12 Ziek melden en te laat komen

Praat samen

1. Wat zijn de regels over te laat komen op jouw stageplek?
2. Ben jij weleens te laat geweest? Wat gebeurde er toen?
3. Wat zijn de regels over ziekmelden op jouw stageplek?
4. Waarom moet je je op tijd ziekmelden, denk je?

13 Te laat komen

- a. Vind je dit geldige redenen om te laat te komen? Kruis aan.

	nooit	soms	altijd
1. Mijn fiets is kapot, dus ik moest met de bus.	☐	☐	☐
2. Het regende hard, dus ik wachtte even tot het stopte.	☐	☐	☐
3. Het sneeuwt.	☐	☐	☐
4. Het stoplicht stond heel lang op rood.	☐	☐	☐
5. De brug stond open, dus ik moest lang wachten.	☐	☐	☐
6. De bus/trein had vertraging.	☐	☐	☐
7. Ik heb me verslapen, want mijn wekker ging niet.	☐	☐	☐
8. Mijn kind was vanmorgen heel langzaam.	☐	☐	☐
9. Ik stond in de file.	☐	☐	☐
10. Mijn moeder belde vanmorgen.	☐	☐	☐
11. Ik had geen brood in huis, dus ik moest eerst nog naar de winkel.	☐	☐	☐
12. Ik kwam een kennis tegen, dus daar was ik even mee aan het kletsen.	☐	☐	☐

- b. Praat samen

1. Wat vind jij nog meer goede redenen om te laat te komen?
2. Wat zijn mogelijke oplossingen om toch niet te laat te komen?

14 Ziekmelden

a. Vind jij dit geldige redenen om je ziek of af te melden? Kruis aan.

	nooit	soms	altijd
1. Mijn dochter van 17 is ziek.	☐	☐	☐
2. Mijn dochter van 6 jaar is ziek.	☐	☐	☐
3. Mijn partner heeft griep.	☐	☐	☐
4. Ik ben moe.	☐	☐	☐
5. Ik ben verkouden.	☐	☐	☐
6. Ik werd wakker met hoofdpijn.	☐	☐	☐
7. Ik voel me ziek.	☐	☐	☐
8. Ik heb last van mijn rug.	☐	☐	☐

b. Praat samen

1. Wat vind jij nog meer geldige redenen om je af te melden?
2. Wat zijn mogelijke oplossingen om toch te kunnen werken?

15 Wat heb je geleerd?

a. Praat samen.

1. Hoe vind je het om iets over jezelf te vertellen?
Vind je het leuk of niet? Vind je het moeilijk of makkelijk?
2. Welke informatie uit deze les ga je gebruiken op je stageplek?

b. Leerdoelen

	☒	☐	☒
1. Ik kan mezelf voorstellen.	☐	☐	☐
2. Ik kan vertellen wat de taken van een groepshulp zijn.	☐	☐	☐
3. Ik kan vertellen wanneer ik wel en niet initiatief moet nemen als groepshulp.	☐	☐	☐
4. Ik kan vertellen wat ik moet doen als ik te laat of ziek ben.	☐	☐	☐

Hoe ga je werken aan de leerdoelen waar je 'nee' of 'een beetje' hebt geantwoord?

16 Op je stageplek

1. Wat heb jij gedaan op je eerste dag op je stageplek?
Kreeg je een rondleiding?
Vertelde iemand jou over jouw taken als groepshulp?
2. Kreeg je een document met regels voor groepshulpen of pm'ers?
Als je een document kreeg, neem het dan mee naar de volgende les.
3. Praat samen met de andere cursisten over de regels.
Zijn de regels bij iedereen hetzelfde of zijn er verschillen?
Welke regels vinden jullie het best?

Leerdoelen

1. Ik kan een rooster lezen en vertellen welke medewerkers op welke dag werken.
2. Ik kan vertellen welke functies er zijn bij een kinderopvang.
3. Ik kan vertellen wat de taken van de verschillende functies zijn.

1 Wat weet je al?

Praat samen.

1. Hoeveel dagen werk jij bij de kinderopvang?
2. Hoeveel dagen werken de meeste medewerkers?
3. Hoeveel medewerkers werken er tegelijkertijd?
4. Hoeveel groepshulpen werken er tegelijkertijd?
5. Waar kun je zien welke medewerkers er die dag aanwezig zijn?

2 Het groepshulprooster

In de hal van Kinderopvang De Regenboog hangt een groot whiteboard. Daarop staan **mededelingen**. Er hangt ook **een rooster** voor de groepshulpen. En er is een lijst waarop te zien is welke medewerkers elke dag **aanwezig zijn**.

Rooster Groepshulpen

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
groep rood	Emiel	Yara	Micha	Yara	Emiel
groep geel	Emiel	Yara	Micha	Yara	Emiel
groep blauw	Micha	Micha	Emiel	Micha	Yara
groep groen	Micha	Micha	Emiel	Micha	Yara

Dit rooster geldt van week 36 tot week 49

3 Het groepshulprooster

Kijk nog een keer naar het rooster voor de groepshulpen.
Beantwoord de vragen.

1. Op welke dagen werkt Yara?

2. Bij hoeveel groepen helpt een groepshulp bij De Regenboog maximaal op één dag?

3. Tot wanneer is dit rooster geldig?

4. Met welke collega's werkt Yara samen?

4 Functies op de kinderopvang

De teamleider

Een **teamleider** begeleidt en coacht de andere medewerkers, geeft hun instructies voor nieuwe taken en controleert de werkzaamheden. De teamleider is het **aanspreekpunt** voor de andere medewerkers en voor de ouders. Hij/zij behandelt klachten van de ouders en praat met ouders over de **ontwikkeling** van het kind. De teamleider organiseert **werkbijeenkomsten** met de pedagogisch medewerkers en heeft ook administratieve taken.

De adjunct-teamleider

Vaak is er ook een adjunct-teamleider. Hij/zij ondersteunt de teamleider met zijn/haar taken. Als de teamleider niet aanwezig is, kan de adjunct-teamleider zijn/haar taken overnemen.

De pedagogisch medewerker (pm'er)

Een **pedagogisch medewerker** (pm'er) is verantwoordelijk voor een groep kinderen op de kinderopvang. De pm'er begeleidt kinderen in hun ontwikkeling. Ze zorgen voor de kinderen, spelen met ze en doen activiteiten. Ook hebben ze contact met de ouders van de kinderen.

Om pedagogisch medewerker te worden heb je een opleiding op mbo-niveau 3 of mbo-niveau 4 nodig.

De groepshulp

Een groepshulp doet huishoudelijke taken. Bijvoorbeeld de was doen, afwassen en boodschappen opruimen. De groepshulp kan ook de pedagogisch medewerker **ondersteunen** met **verzorgende** taken. Bijvoorbeeld kinderen eten geven en **verschonen**. Vaak helpt een groepshulp ook bij activiteiten en uitstapjes. Om groepshulp te worden heb je een opleiding op mbo-niveau 2 nodig.

De bedrijfshulpverlener (bhv'er)

Elke dag is er een bedrijfshulpverlener (**bhv'er**). De bhv'er weet wat er moet worden gedaan als er een **ongeluk** gebeurt of als er brand is. Hij/zij kan ook de andere medewerkers vertellen wat zij moeten doen als dit gebeurt.

Om bhv'er te worden, moet je een speciale bhv-cursus volgen.

Bron: Cao kinderopvang 2020 - 2021

5 Woordenschat

de mededeling	_____
het rooster	_____
aanwezig/afwezig	_____
de teamleider	_____
het aanspreekpunt	_____
de ontwikkeling	_____
de werkbespreking	_____
de adjunct-teamleider	_____
de pedagogisch medewerker	_____
de groepshulp	_____
ondersteunen	_____
verzorgend	_____
verschonen	_____
de bhv'er	_____
het ongeluk	_____

6 Functies op de kinderopvang

Lees de tekst van Opdracht 4 nog een keer.
Praat samen.

1. Wat doet een pedagogisch medewerker?
2. Wat doet een groepshulp?
3. Wat is een bhv'er?
4. Welke opleiding moet je doen om pedagogisch medewerker te worden?
5. Welke opleiding moet je doen om groepshulp te worden?

7 Het rooster

Op de volgende pagina zie je het rooster waarop staat welke medewerkers deze week werken en wat hun functie is. Bekijk het rooster.

Aanwezigheid Week 36

MAANDAG		DINSDAG		WOENSDAG	
Emiel Groepshulp	Micha Groepshulp	Yara Groepshulp	Micha Groepshulp	Micha Groepshulp	Emiel Groepshulp
Insaf pm'er - rood	Melissa pm'er - rood	Insaf pm'er - rood	Melissa pm'er - rood	Insaf pm'er - rood	Luuk pm'er - rood
Defne pm'er - geel	Rosalie pm'er - geel adjunct- teamleider	Luuk pm'er - geel	Rosalie pm'er - geel adjunct- teamleider	Defne pm'er - geel	Rosalie pm'er - geel adjunct- teamleider
Bjorn pm'er - blauw	Maisa pm'er - blauw	Bjorn pm'er - blauw	Maisa pm'er - blauw	Bjorn pm'er - blauw	Maisa pm'er - blauw
Luuk pm'er - groen	Selma pm'er - groen	Selina pm'er - groen	Selma pm'er - groen	Selina pm'er - groen	Selina pm'er - groen
	Isabella Teamleider				
DONDERDAG		VRIJDAG			
Yara Groepshulp	Micha Groepshulp	Yara Groepshulp	Emiel Groepshulp		
Luuk pm'er - rood	Melissa pm'er - rood	Insaf pm'er - rood	Melissa pm'er - rood		
Defne pm'er - geel	Rosalie pm'er - geel adjunct- teamleider	Luuk pm'er - geel	Defne pm'er - geel		
Bjorn pm'er - blauw	Nora pm'er - blauw	Maisa pm'er - blauw	Nora pm'er - blauw		
Selina pm'er - groen	Selma pm'er - groen	Selma pm'er - groen			
	Isabella Teamleider		Isabella Teamleider		

8 Het rooster

Lees de vragen.

Kijk nog een keer naar het rooster van de kinderopvang.

Beantwoord de vragen.

1. Welke functies zijn er bij De Regenboog?

2. Hoeveel pm'ers zijn er per groep?

3. Welke pm'er werkt niet altijd bij dezelfde groep?

4. Schrijf per dag op wie de bhv'ers zijn.

9 Wat heb je geleerd?

a. Praat samen.

1. Welke nieuwe informatie heb je in deze les geleerd?

2. Welke nieuwe woorden heb je in deze les geleerd?

b. Leerdoelen

1. Ik kan een rooster lezen en vertellen welke medewerkers op welke dag werken.

2. Ik kan vertellen welke functies er zijn bij een kinderopvang.

3. Ik kan vertellen wat de taken van de verschillende functies zijn.

Hoe ga je werken aan de leerdoelen waar je 'nee' of 'een beetje' hebt geantwoord?

10 Op je stageplek

Deze opdracht doe je op je stageplek.

1. Welke functies zijn er op jouw stageplek?

2. Kies één functie uit. Vraag aan iemand met die functie welke taken hij of zij heeft.
